

Przedmiot - HISTORIA

KLASA IV - Wymagania na poszczególne stopnie szkolne

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>współczesność, przeszłość, historia, historycy, legenda, baśń</i></p> <p>– rozróżnia przeszłość od współczesności</p> <p>– rozróżnia fikcję (np. baśń) od rzeczywistości historycznej</p> <p>– potrafi krótko scharakteryzować, czym zajmują się historycy</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>dzieje, archeologia, źródła pisane, źródła materialne</i></p> <p>– rozróżnia pracę historyków i archeologów</p> <p>– potrafi podać przykłady postaci legendarnych i historycznych</p> <p>– wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki</p> <p>– dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych</p>	<p>– porównuje pracę historyków i archeologów</p> <p>– wskazuje różne przykłady źródeł pisanych i niepisanych</p> <p>– wyjaśnia potrzebę edukacji historycznej</p>	<p>– omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów</p> <p>– wskazuje pozapodręcznikowe przykłady różnych kategorii źródeł historycznych</p> <p>– przedstawia różne efekty pracy naukowców zajmujących się przeszłością</p>	<p>– potrafi zaproponować podział źródeł pisanych bądź niepisanych na podkategorie</p> <p>– przedstawia nowoczesne metody badania życia ludzi w przeszłości</p> <p>– ocenia wiarygodność różnego rodzaju źródeł pisanych</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>ojczyzna, patriotyzm</i></p> <p>– podaje przykłady świąt rodzinnych</p> <p>– podaje przykłady pamiątek rodzinnych</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>tradycja, drzewo genealogiczne, „mała ojczyzna”</i></p> <p>– przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny</p> <p>– wyjaśnia, czym jest patriotyzm</p> <p>– podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych</p>	<p>– wyjaśnia, czym jest genealogia</p> <p>– wskazuje na mapie Polski własną miejscowość, region, województwo i jego stolicę</p> <p>– podaje przykłady regionalnych tradycji</p> <p>– charakteryzuje własną „małą ojczyznę” na tle innych regionów</p>	<p>– wskazuje lokalne przykłady instytucji dbających o regionalną kulturę i historię</p> <p>– tworzy przewodnik po własnej miejscowości i regionie</p> <p>– charakteryzuje inne regiony państwa polskiego</p> <p>– wyjaśnia znaczenie dbałości o tradycję regionalną</p>	<p>– przedstawia historyczną genezę regionu</p> <p>– wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu</p> <p>– ocenia, w jaki sposób różnorodność „małych ojczyzn” wpływa na bogactwo „wielkiej”</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: państwo, region, naród</p> <p>– wskazuje na mapie państwo polskie i jego granice</p> <p>– zna poprawną nazwę państwa polskiego</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>społeczeństwo, symbole narodowe, Polonia</i></p> <p>– wymienia elementy współtworzące państwo</p> <p>– wymienia najważniejsze czynniki narodotwórcze</p> <p>– przedstawia polskie symbole narodowe</p> <p>– przedstawia najważniejsze święta państwowe</p> <p>– wskazuje na mapie stolicę państwa</p>	<p>– wskazuje Polskę na mapie świata</p> <p>– wskazuje na mapie główne krainy historyczno-geograficzne Polski oraz największe miasta</p> <p>– rozróżnia pojęcia naród i społeczeństwo</p> <p>– przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych</p> <p>– wskazuje przykłady instytucji dbających o dziedzictwo narodowe</p> <p>– opisuje właściwy sposób zachowania względem symboli</p>	<p>– wskazuje na mapie świata największe zbiorowości Polonii</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego należy szanować inne tradycje narodowe</p> <p>– przedstawia konsekwencje przynależności Polski do UE</p>	<p>– omawia genezę polskich symboli narodowych</p> <p>– wyjaśnia pojęcia: emigracja, uchodźcy</p> <p>– podaje przykłady mniejszości narodowych żyjących w Polsce</p>

		narodowych		
<p>– przy pomocy nauczyciela używa terminów chronologicznych (<i>data, tysiąclecie, wiek</i>)</p> <p>– umieszcza daty na osi czasu</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>chronologia, okres p.n.e. i n.e</i></p> <p>– zamienia cyfry arabskie na rzymskie</p> <p>– wyjaśnia, czym jest epoka historyczna</p> <p>– porządkuje fakty i epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie (era, stulecie)</p>	<p>– podaje cezury czasowe epok historycznych</p>	<p>– charakteryzuje główne epoki historyczne</p> <p>– podaje przykłady innych rachub mierzenia czasu</p>	<p>– wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery</p> <p>– wyjaśnia różnicę między kalendarzem juliańskim i gregoriańskim</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie</p> <p>– poprawnie wskazuje wydarzenie wcześniejsze w czasach p.n.e.</p> <p>– oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery</p>	<p>– samodzielnie przyporządkowuje wydarzenia stuleciom</p> <p>– oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er</p>	<p>– przy określeniu datacji wydarzenia posługuje się sformułowaniami: <i>początek, środek, koniec stulecia; półwiecze; przełom wieków</i></p> <p>– przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych</p>	<p>– przy określeniu datacji wydarzenia posługuje się sformułowaniami: <i>początek, środek, koniec stulecia; półwiecze; przełom wieków</i></p> <p>– przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych</p>	
<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>mapa, plan</i></p> <p>– dostrzega różnice między mapą a planem</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>legenda, symbol, róża wiatrów</i></p> <p>– przygotowuje proste plany miejscowe</p> <p>– objaśnia symbole legendy mapy</p> <p>– odczytuje z mapy podstawowe informacje</p>	<p>– wyjaśnia, czym jest kartografia</p> <p>– wyjaśnia, czym jest skala mapy</p> <p>– rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną</p>	<p>– interpretuje i wyciąga wnioski z mapy</p>	<p>– przedstawia elementy historii kartografii</p> <p>– wyjaśnia zasadę działania i rolę GPS-u we współczesnej lokalizacji przestrzennej</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: plemię, Słowianie</p> <p>– wie, kto był pierwszym historycznym władcą Polski</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: Piastowie</p> <p>– przytacza przykłady legend o początkach państwa polskiego</p> <p>– wyjaśnia pochodzenie nazwy „Polska”</p> <p>– wskazuje na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich</p>	<p>– wyjaśnić okoliczności zawarcia małżeństwa z Dobrawą oraz przyjęcia chrztu przez Mieszka</p> <p>– wymienia legendarnych protoplastów Mieszka</p> <p>– przedstawia najważniejsze konsekwencje przyjęcia chrztu</p> <p>– lokalizuje na mapie Gniezno, Poznań oraz inne główne grody w państwie Mieszka I</p> <p>– opisuje bitwę pod Cedynią</p>	<p>– charakteryzuje znaczenie przyjęcia chrześcijaństwa dla państwa polskiego</p>	<p>– przedstawia najważniejsze odkrycia archeologiczne na ziemiach polskich</p> <p>– określa, jakie informacje może zdobyć historyk dzięki zastosowaniu metody dendrochronologicznej</p> <p>– omawia dokument <i>Dagome iudex</i></p>

<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>cesarz, arcybiskupstwo, koronacja, gród, wojowie</i></p> <p>– opisuje wygląd grodu średniowiecznego</p> <p>– wie, że Bolesław Chrobry był pierwszym królem Polski</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>misja, relikwie</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1000, 1025</p> <p>– charakteryzuje postać św. Wojciecha</p> <p>– opisuje wygląd i uzbrojenie woja z drużyny książęcej</p>	<p>– zna wydarzenia związane z datami: 997, 1002–1018</p> <p>– opisuje przebieg misji św. Wojciecha do Prusów</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego</p> <p>– wskazuje na mapie terytoria podbite przez Bolesława Chrobrego</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie wizyty Ottona III w Gnieźnie dla państwa polskiego</p> <p>– wyjaśnia znaczenie utworzenia samodzielnej metropolii kościelnej</p> <p>– wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego</p>	<p>– ocenia skutki polityki wewnętrznej i zagranicznej Bolesława dla państwa polskiego</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>duchowieństwo, zakon chrześcijański, mnich, klasztor</i></p> <p>– charakteryzuje wygląd mnichów</p> <p>– opisuje podstawowe zajęcia duchowieństwa zakonnego w średniowieczu</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>reguła zakonna, skryptorium, pergamin</i></p> <p>– podaje przykłady zakonów</p> <p>– opisuje życie wewnątrz klasztoru</p>	<p>– wymienia najstarsze zakony na ziemiach polskich</p> <p>– wyjaśnia, jak należy rozumieć zasadę obowiązującą benedyktynów <i>módl się i pracuj</i></p> <p>– opisuje wygląd średniowiecznych ksiąg</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób zakony przyczyniły się do rozwoju rolnictwa na ziemiach polskich</p>	<p>– charakteryzuje wkład duchowieństwa w średniowieczną kulturę</p> <p>– wyjaśnia znaczenie ksiąg i książek dla rozwoju wiedzy i nauki</p>	<p>– wskazuje przykłady lokalizacji najstarszych budowli zakonnych na ziemiach polskich</p> <p>– wyjaśnia, jakie są związki między działalnością zakonów a nauką historyczną</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>uniwersytet</i></p> <p>– wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki”</p> <p>– opisuje wygląd średniowiecznego zamku</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>dynastia, ucztą u Wierzyńka</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1364, 1370</p> <p>– wyjaśnia powiedzenie: <i>Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną</i></p>	<p>– wymienia główne reformy Kazimierza Wielkiego</p> <p>– opisuje zjazd monarchów w Krakowie</p> <p>– wyjaśnia cele oraz znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej</p> <p>– wskazuje na mapie ziemie przyłączone do Polski za panowania Kazimierza Wielkiego</p>	<p>– charakteryzuje oraz ocenia politykę wewnętrzną i zagraniczną prowadzoną przez Kazimierza Wielkiego</p> <p>– argumentuje, dlaczego Kazimierz Wielki stał się wzorem dobrego władcy</p>	<p>– porównuje politykę prowadzoną przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego</p> <p>– wyjaśnia znaczenia panowania Kazimierza Wielkiego dla państwa polskiego</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>rycerz, zbroja, herb, zamek</i></p> <p>– opisuje wygląd średniowiecznego rycerza</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>paż, giermek, pasowanie, kopia, dziedziniec, fosa, baszta, most zwodzony</i></p> <p>– wyjaśnia, kto i w jaki sposób mógł zostać rycerzem</p> <p>– opisuje wygląd średniowiecznego zamku</p> <p>– charakteryzuje turnieje rycerskie</p>	<p>– wyjaśnia, w jaki sposób utrzymywali się rycerze</p> <p>– przedstawia powinności rycerskie</p> <p>– charakteryzuje kodeks rycerski</p>	<p>– podaje przykłady zachowanych zamków średniowiecznych w Polsce i w regionie</p>	<p>– przedstawia przykłady wzorców rycerskich utrwalonych w literaturze i legendach</p>

<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>Jagiellonowie</i></p> <p>– wie, kim był Władysław Jagiełło</p> <p>– wskazuje na mapie państwo polskie oraz obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>unia</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1385</p> <p>– przedstawia główne konsekwencje unii w Krewie</p>	<p>– opisuje sytuację związaną z objęciem tronu polskiego po wygaśnięciu dynastii Piastów</p> <p>– przedstawia okoliczności zawązania unii polsko-litewskiej</p> <p>– wymienia postanowienia unii w Krewie</p>	<p>– omawia zagrożenie ze strony zakonu krzyżackiego dla obu państw</p>	<p>– przedstawia stosunek Litwinów do unii w Krewie</p> <p>– na podstawie mapy ocenia sytuację geopolityczną w Europie Środkowej po zawarciu unii</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>rycerz, miecz, herb</i></p> <p>– opisuje wygląd i cechy rycerza</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>giermek, kopia, kodeks honorowy</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1410</p> <p>– charakteryzuje postać Zawiszy Czarnego</p> <p>– wyjaśnia powiedzenie: <i>polegać jak na Zawiszy</i></p>	<p>– charakteryzuje rycerski kodeks honorowy</p> <p>– przedstawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim</p> <p>– opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem</p>	<p>– wyjaśnia, czym zajmuje się heraldyka</p> <p>– wyjaśnia charakter obyczajowości i kultury rycerskiej</p> <p>– przedstawia postanowienie pokoju toruńskiego oraz skutki bitwy pod Grunwaldem</p>	<p>– przedstawia genezę i charakteryzuje różne zakony rycerskie</p> <p>– podaje przykłady różnych herbów</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>astronom, obserwacje</i></p> <p>– wie, kim był Mikołaj Kopernik</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>astronomia, diecezje, ekonomia</i></p> <p>– wyjaśnia powiedzenie: <i>wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię</i></p>	<p>– wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik oraz gdzie znajduje się jego grobowiec</p> <p>– przedstawia poglądy na temat Ziemi i Układu Słonecznego przed odkryciem Kopernika</p>	<p>– przedstawia inne dokonania i zainteresowania Mikołaja Kopernika</p> <p>– wyjaśnia, czym jest nauka i jakie cechy musi spełniać wiedza naukowa</p> <p>– opisuje, w jaki sposób zrekonstruowano wygląd Mikołaja Kopernika</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: układ heliocentryczny</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>szlachta</i></p> <p>– określa epokę, w której żył Jan Zamoyski</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>kanclerz, hetman, akademia</i></p> <p>– charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego</p>	<p>– zna królów Polski: Stefana Batorego i Zygmunta II Augusta</p> <p>– opisuje państwo polskie rządzone przez szlachtę w XVI w.</p> <p>– charakteryzuje zabudowę i układ Zamościa</p> <p>– wyjaśnia słowa Zamoyskiego: <i>Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie</i></p>	<p>– wyjaśnia różnice między monarchią dynastyczną a elekcyjną</p> <p>– przedstawia zagrożenia dla państwa polskiego wynikające z systemu wolnej elekcji</p> <p>– wskazuje na mapie Zamość</p>	<p>– wyjaśnia, jakie cechy powinien mieć mąż stanu</p> <p>– charakteryzuje Zamość, jako przykład miasta renesansowego</p>

<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>potop szwedzki, husaria, Jasna Góra</i></p> <p>– opisuje wygląd i uzbrojenie husarii</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>potop szwedzki, wielki wezyr, odsiecz</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660, 1683</p> <p>– wskazuje na mapie granice Rzeczypospolitej oraz jej sąsiadów</p> <p>– zna postaci: Augustyn Kordecki, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski, oraz ich dokonania</p>	<p>– przedstawia przebieg potopu szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry</p> <p>– wskazuje na mapie: Szwecję, Jasną Górę, Turcję, Chocim, Wiedeń</p> <p>– wyjaśnia powiedzenie: <i>Polska przedmurzem chrześcijaństwa</i></p>	<p>– wyjaśnia, jakie były przyczyny klęski Polaków w pierwszej fazie potopu szwedzkiego</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego wojny XVII wieku przyczyniły się do osłabienia Rzeczypospolitej</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>encyklopedia, edukacja, reformy</i></p> <p>– wyjaśnia, w jakim celu wprowadzane są reformy państwa</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Szkoła Rycerska, kadet, mecenas, obiady czwartkowe</i></p> <p>– wymienia zasługi króla Stanisława Augusta Poniatowskiego</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Dzień Edukacji Narodowej jest współcześnie obchodzony 14 października</p>	<p>– charakteryzuje sytuację państwa polskiego w czasach panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego</p> <p>– przedstawia najwybitniejszych twórców doby stanisławowskiej oraz ich dokonania</p>	<p>– wskazuje przykłady zabytków doby oświecenia w kraju i w regionie</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego oświecenie było nazywane „wiekiem rozumu”</p> <p>– wyjaśnia znaczenie powołania Komisji Edukacji Narodowej dla państwa polskiego</p>	<p>– wyjaśnia kontrowersje w ocenie panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego</p> <p>– proponuje własne reformy w państwie oraz edukacji i wyjaśnia ich celowość</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>rozbiory, powstanie</i></p> <p>– wymienia państwa, które dokonały rozbiorów</p> <p>– przedstawia cel powstania kościuszkowskiego</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja, kosynierzy</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 3 maja 1791 r., 1794, 1795</p> <p>– charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki</p>	<p>– charakteryzuje postać i dokonania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego</p> <p>– przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja</p> <p>– opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja została ogłoszona świętem narodowym</p> <p>– charakteryzuje program polityczno-społeczny Tadeusza Kościuszki</p> <p>– wyjaśnia przyczyny klęski powstania kościuszkowskiego</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej szlacheckiej</p> <p>– podaje przykłady i ocenia różne postawy Polaków w okresie rozbiorów (w tym</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>hymn państwowy</i></p> <p>– zna nazwisko autora hymnu państwowego</p> <p>– potrafi objaśnić pierwszą zwrotkę i refren hymnu</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>emigracja, legiony</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datą: 1797</p> <p>– charakteryzuje postaci oraz dokonania gen. Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego</p>	<p>– przedstawia sytuację narodu polskiego po III rozbiorze</p> <p>– opisuje Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady</p> <p>– wie, kiedy <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> został polskim hymnem narodowym</p>	<p>– przedstawia dalsze losy Legionów Polskich we Włoszech</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona</p>	<p>– charakteryzuje postać Napoleona Bonaparte</p> <p>– ocenia, czy Napoleon spełnił pokładane w nim przez Polaków nadzieje</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami:</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>działalność konspiracyjna, branka,</i></p>	<p>– charakteryzuje sytuację narodu polskiego w zaborze rosyjskim</p>	<p>– opisuje funkcjonowanie państwa powstańczego</p>	<p>– porównuje powstanie styczniowe z innymi</p>

<p><i>zabory, zabór rosyjski, wojna partyzancka</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie – charakteryzuje taktykę walki partyzanckiej 	<p><i>dyktator, zesłanie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – zna wydarzenia związane z datami: 1863–1864 – pokazuje na mapie zasięg zaboru rosyjskiego – charakteryzuje postać i dokonania Romualda Traugutta 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Polacy prowadzili działalność konspiracyjną – opisuje charakter i przebieg powstania styczniowego – przedstawia skutki powstania 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego powstanie styczniowe upadło – ocenia postawę Polaków pod zaborem rosyjskim 	<p>powstaniem</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia różne metody walki o polskość
<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>tajne nauczanie, laureat, Nagroda Nobla</i> – wyjaśnia, dlaczego Polacy nie mogli odbywać edukacji w języku polskim 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>Uniwersytet Latający</i> – charakteryzuje, na czym polegało tajne nauczanie – charakteryzuje postać Marii Skłodowskiej-Curie – wymienia, za jakie dokonania Maria Skłodowska-Curie otrzymała Nagrodę Nobla 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje szkolnictwo XIX-wieczne i współczesne – wyjaśnia, jak funkcjonował Uniwersytet Latający – wyjaśnia, dlaczego M. Skłodowska-Curie musiała wyjechać do Francji – przedstawia dokonania M. Skłodowskiej-Curie i wyjaśnia, za co została uhonorowana Nagrodą Nobla 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla – opisuje swoją ulubioną dziedzinę naukową i jej wybitnego przedstawiciela – wyjaśnia rolę nauki w rozwoju cywilizacyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje działalność Marii Skłodowskiej-Curie podczas I wojny światowej
<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>II Rzeczpospolita</i> – wskazuje na mapie obszar II RP – wie, kiedy i z jakiej okazji obchodzimy święto państwowe w dniu 11 listopada 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>I wojna światowa, Naczelnik Państwa</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1914–1918; 11 listopada 1918 r., 15 sierpnia 1920 r. – charakteryzuje postać Józefa Piłsudskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje działalność Józefa Piłsudskiego przed I wojną światową – wyjaśnia sytuację państw zaborczych po wybuchu I wojny światowej – przedstawia udział Legionów Polskich w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej – wyjaśnia, dlaczego dzień 11 listopada został ogłoszony świętem państwowym – wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje trudności polityczne w odbudowie państwa polskiego – ocenia znaczenie Bitwy Warszawskiej – wyjaśnia, dlaczego w rocznicę Bitwy Warszawskiej Wojsko Polskie obchodzi swoje święto – omawia wydarzenia, które miały wpływ na kształtowanie się granic II Rzeczypospolitej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia sytuację geopolityczną w Europie powstałą w wyniku I wojny światowej

<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>II RP, ulani</i></p> <p>– przedstawia głównodowodzącego wojsk polskich w bitwie pod Warszawą</p> <p>– odpowiada, jaki był wynik Bitwy Warszawskiej</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>komunizm, bolszewicy, cud nad Wisłą</i></p> <p>– zna wydarzenie związane z datą: 15 sierpnia 1920 r.</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego 15 sierpnia obchodzone jest Święto Wojska Polskiego</p>	<p>– wyjaśnia genezę wojny o wschodnią granicę II RP</p> <p>– omawia przebieg wojny polsko-bolszewickiej</p> <p>– ocenia postawę ludności polskiej wobec sowieckiego zagrożenia</p> <p>– charakteryzuje mit „cudu nad Wisłą”</p>	<p>– wyjaśnia, jakie czynniki złożyły się na sukces wojsk polskich w wojnie z Rosją Sowiecką</p>	<p>– wyjaśnij, kiedy i w jaki sposób bolszewicy przejęli władzę w Rosji</p> <p>– podaje przykłady współcześnie istniejących krajów komunistycznych oraz opisuje życie ich mieszkańców</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>port, przemysł, minister, bezrobocie</i></p> <p>– wskazuje na mapie Polski Gdynię</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Gdynia stała się polskim „oknem na świat”</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>eksport, import, okręg przemysłowy</i></p> <p>– charakteryzuje postać Eugeniusza Kwiatkowskiego</p> <p>– wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego</p>	<p>– opisuje trudności gospodarcze i ustrojowe w odbudowie państwa polskiego</p> <p>– przedstawia dokonania Eugeniusza Kwiatkowskiego</p>	<p>– wyjaśnia, w jaki sposób rozwój gospodarczy wpływa na sytuację obywateli</p>	<p>– wyjaśnia rolę potencjału gospodarczego państwa we współczesnym świecie</p> <p>– wymienia najważniejsze ośrodki przemysłowe współczesnej Polski</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>okupacja</i></p> <p>– wie, kiedy i gdzie wybuchła II wojna światowa</p> <p>– opisuje sytuację narodu polskiego pod niemiecką okupacją</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>łapanki, Armia Krajowa, Szare Szeregi</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1 września 1939 r., 1 sierpnia 1944 r.</p> <p>– charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego</p>	<p>– opisuje najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem</p> <p>– ocenia postawę młodzieży polskiej pod okupacją</p>	<p>– charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego</p> <p>– przedstawia politykę okupantów wobec Polaków (mord katyński)</p>	<p>– podaje przykłady udziału żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej</p> <p>– przedstawia przebieg powstania warszawskiego</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>obozy koncentracyjne</i></p> <p>– opisuje politykę Niemiec wobec ludności żydowskiej</p> <p>– wyjaśnia, kto objął rządy w państwie polskim po zakończeniu II wojny światowej</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: „żołnierze niezłomni”</p> <p>– zna zbrodnie niemieckie popełnione na Żydach</p> <p>– charakteryzuje postaci Witolda Pileckiego, Danuty Siedzikówny</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego dla wielu Polaków wojna się nie zakończyła</p> <p>– wyjaśnia pojęcie: „żołnierze niezłomni”</p>	<p>– charakteryzuje postać i działalność Witolda Pileckiego</p> <p>– opisuje represje komunistów wobec zwolenników prawowitych władz polskich</p> <p>– ocenia postawę Danuty Siedzikówny, ps. Inka</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego państwo polskie znalazło się po II wojnie światowej w sowieckiej strefie wpływów</p> <p>– charakteryzuje działalność partyzantki antykomunistycznej</p> <p>– wyjaśnia dramatyzm wyboru postaw przez obywateli wobec państwa polskiego po II wojnie światowej</p>	<p>– wyjaśnia pojęcie: „suwerenność”</p> <p>– wyjaśnia pojęcie: „żelazna kurtyna” oraz jego genezę</p> <p>– charakteryzuje postać i działalność Ireny Sendlerowej</p> <p>– wymienia największe niemieckie obozy koncentracyjne</p>

<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>papież</i></p> <p>– wie, kim był Karol Wojtyła</p> <p>– podaje miasto, w którym urodził się Karol Wojtyła</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>konklawe, kardynał, pontyfikat</i></p> <p>– charakteryzuje rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego dla wiernych</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Jan Paweł II był darzony wielkim szacunkiem</p>	<p>– opisuje sytuację społeczeństwa polskiego w czasach PRL</p> <p>– charakteryzuje rolę Kościoła katolickiego w czasach komunizmu</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie słów Jana Pawła II: <i>Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!</i></p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja, strajk</i></p> <p>– wie, jak się nazywał pierwszy przywódca związku zawodowego „Solidarność” i późniejszy prezydent</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>związek zawodowy, „Solidarność”, stan wojenny, Okrągły Stół</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, 1989</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego w 1980 r. doszło do masowych strajków robotniczych</p> <p>– zna głównych bohaterów „Solidarności” – Lecha Wałęsę, Annę Walentynowicz, Andrzeja Gwiazdę, Jerzego Popiełuszkę</p>	<p>– opisuje okoliczności zawiązania związku zawodowego „Solidarność”</p> <p>– przedstawia główne postulaty „Solidarności”</p> <p>– wymienia ograniczenia, z jakimi wiązało się wprowadzenie stanu wojennego</p> <p>– wyjaśnia symbolikę Okrągłego Stołu</p>	<p>– wskazuje różnice polityczne między czasami komunizmu a wolną Polską</p> <p>– podaje przykłady protestów Polaków przeciwko władzom komunistycznym</p> <p>– wyjaśnia, jaką rolę odegrał stan wojenny</p>	<p>– opowiada o rywalizacji między Związkiem Sowieckim a Zachodem</p> <p>– wyjaśnia znaczenie i skutki rozmów Okrągłego Stołu</p>